

22. MELLearn Felsőoktatási Lifelong Learning Konferencia I. Szekció

A felnőttoktatói professzió átalakulása az MI térhódítása idején: elmélet vagy valóság?

Szekcióvezető: Farkas Éva (SZTE) – Kovács Zsuzsa (ELTE PPK)

ÖSSZEFOGLALÓ¹

A MELLearn konferencia I. szekciója a felnőttképzés aktuális kihívásait és jövőbeli perspektíváit járta körül, különös tekintettel a mesterséges intelligencia térnyerésére, a professziófejlődés kérdéseire, az inklúzióra, valamint a társadalmi felzárkózás és a tanulási ökoszisztémák szerepére. Az előadások közös üzenete az volt, hogy a felnőttképzés olyan átalakulási folyamat közepén áll, amely egyszerre jelent kihívást és lehetőséget az oktatók, a tanulók és az intézmények számára.

A szekciót **Zuti Pál** előadása nyitotta meg, amely a mesterséges intelligencia által kiváltott szakmai identitásváltozást vizsgálta a poszthumán andragógia nézőpontjából. Az előadás szerint a felnőttoktató hagyományos tudásközvetítő szerepe fokozatosan háttérbe szorul, helyét pedig egy új, „kurátori” szerepkör veszi át. Ebben a megközelítésben az oktató nem a tudás kizárólagos birtokosa, hanem a tanulási folyamatok szervezője és koordinátora, aki az emberi ítélőképességet és az algoritmikus rendszerek lehetőségeit egyaránt felhasználja. Az előadás kiemelte az új kompetenciák – így a digitális kurátori készségek, az algoritmikus átláthatóság, a humán kontroll és a digitális etikai érzékenység – jelentőségét, valamint hangsúlyozta a mesterséges intelligencia alkalmazásának etikai és szabályozási kérdéseit.

Sulyok Tamás előadása a felnőttképzés kihívásait elemezte a digitális és AI-alapú világban. Bemutatta, hogy a generatív mesterséges intelligencia és a különböző digitális eszközök miként alakítják át a képzések tervezését, a tananyagfejlesztést és a tanulási folyamat támogatását. Az előadás rávilágított arra, hogy a személyre szabott tanulás, az automatikus tartalom-előállítás és a különböző tanulástámogató alkalmazások új lehetőségeket teremtenek, ugyanakkor új kompetenciaelvárásokat is megfogalmaznak az oktatók és a tanulók felé. A bemutatott megközelítés a DigComp 3.0 AI-kompetenciakeretének és a minőségirányítási szempontoknak a jelentőségét hangsúlyozta.

Király Brigitta előadása szélesebb társadalmi és filozófiai összefüggésbe helyezte a mesterséges intelligencia térhódítását. Felvetette a kérdést, hogy vajon egy új paradigmaváltás küszöbén állunk-e, vagy már annak közepén vagyunk. A jelenlegi változásokat a felvilágosodás korának átalakulásaihoz hasonlította, kiemelve, hogy a technológiai fejlődést ma is szükséges filozófiai és pedagógiai reflexióval kísérni. Az előadás hangsúlyozta a kritikai gondolkodás fejlesztésének jelentőségét, valamint azt, hogy az oktatók hitelessége és szerepe átalakulóban van, különösen az új generációk eltérő tanulási szokásainak és elvárásainak fényében. A DACH-országok felnőttképzési gyakorlatából vett példák szemléltették az alkalmazkodás lehetséges útjait.

---

¹ Az összefoglaló elkészítése során a szerző generatív mesterséges intelligencia alapú szövegalkotó eszközt vett igénybe nyelvi és szerkesztési támogatás céljából. Az MI által generált javaslatokat a szerző felülvizsgálta, szükség szerint módosította és ellenőrizte.

A professziófejlesztés nemzetközi dimenzióit mutatta be **Németh Balázs** előadása, amely a würzburgi Adult Education Academy program tapasztalatait ismertette. Az előadás rávilágított arra, hogy a felnőttoktatási szakma fejlődésében kiemelt szerepet játszik a nemzetközi együttműködés, a komparatív kutatás és a problémaközpontú tanulás. A program példája jól szemléltette, hogy a különböző országok és régiók tapasztalatainak összehasonlítása hogyan járulhat hozzá a felnőttoktatási szakmai fejlődéséhez és a korszerű képzési modellek kialakításához.

A szünetet követően **Gerő Péter** előadása a tanulás támogatásának újragondolására fókuszált. Központi gondolata szerint a tanulás alapvetően a tanuló tevékenysége, ugyanakkor a tanulássegítés különböző formáinak jelentősége továbbra is meghatározó. Az előadás rendszerezte a tanulási folyamatban jelentkező elakadások típusait, és azt vizsgálta, hogy az egyes támogató tevékenységek milyen mértékben helyettesíthetők mesterséges intelligenciával vagy más technológiai megoldásokkal. Az elemzés rámutatott arra, hogy bár számos feladat automatizálható, a személyes támogatás és az emberi kapcsolatok szerepe továbbra is megkerülhetetlen.

A társadalmi felzárkózás és a munkaerőpiaci integráció kérdéseit **Bognár Mária** előadása állította középpontba. A kutatás a Belső-Somogy hátrányos helyzetű településeinek élő NEET fiatalok és tartós munkanélküliek helyzetét vizsgálta. Az előadás rámutatott arra, hogy az alacsony iskolázottság, a társadalmi hátrányok és a korlátozott oktatási lehetőségek jelentősen csökkentik a munkaerőpiaci esélyeket. Ugyanakkor a felnőttkori tanulás és a kompetenciafejlesztés fontos eszközei lehetnek a társadalmi integrációnak. A kutatás hangsúlyozta a helyi szereplők együttműködésének és a decentralizált képzési modellek kialakításának jelentőségét.

A szekció utolsó előadásában **Kraiciné Szokoly Mária** az inkluzív andragógia fogalmát és új kutatási területeit mutatta be a felsőoktatás nézőpontjából. Az előadás kiemelte, hogy az élethosszig tartó tanulás kiterjedése és a munkaerőpiaci változások egyre nagyobb figyelmet irányítanak a sajátos tanulási igényű felnőttek képzésére. Az inkluzív andragógia nem csupán a fogyatékosokkal élő vagy hátrányos helyzetű csoportok támogatását jelenti, hanem a társadalmi és munkaerőpiaci szempontból sérülékeny célcsoportok bevonását is. Az előadás hangsúlyozta, hogy az inkluzivitás a jövő felnőttképzésének egyik meghatározó alapelve lehet.

A szekció előadásai összességében azt mutatták, hogy a felnőttképzés egyszerre néz szembe technológiai, társadalmi és pedagógiai kihívásokkal. A mesterséges intelligencia megjelenése újradefiniálja az oktatói szerepeket és kompetenciákat, miközben a társadalmi egyenlőtlenségek, az inklúzió és a munkaerőpiaci alkalmazkodás kérdései továbbra is meghatározó jelentőségűek maradnak. A bemutatott kutatások és fejlesztési irányok egyaránt azt hangsúlyozták, hogy a jövő felnőttképzésének sikeressége a technológiai innovációk, az emberközpontú szemlélet, a nemzetközi együttműködés és a társadalmi felelősségvállalás egyensúlyán múlik.